

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti. V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločností. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Rozvíjajúce ciele

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

Prierezové témy zaraďujeme do vyučovania jednotlivých tematických celkov.

Metódy a formy práce

Metódy:

Motivačné: motivačný rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, aktualizácia obsahu, uvádzanie príkladov z praxe, aktivity, podnecovanie žiakovej pozornosti;

Expozičné: výklad, rozprávanie, diskusia, opis, vysvetľovanie, demonštračné metódy, pozorovanie javov, hra, metódy samostatnej práce, problémové metódy (projektová metóda), metódy heuristického charakteru;

Fixačné: ústne i písomné opakovanie, rozhovor, beseda, seminár, dramatizácia, domáce úlohy, nácvik zručností;

Diagnostické a klasifikačné: klasické didaktické diagnostické metódy (písomné a ústne skúšanie, testy);

Formy:

Exkurzia, Vychádzka

Hodnotenie predmetu

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ.

Hodnotenie projektu:

- Vystihnutie témy (žiak splnil/nesplnil tému projektu).
- Prejav pri prezentácii (žiak rozpráva samostatne, žiak číta z prezentácie).
- Vhodnosť materiálov použitých v prezentácii.

Hodnotenie písomných prác a testov:

Stupnica	100 % – 90 % = 1
	89 % – 75 % = 2
	74 % – 45 % = 3
	44 % – 25 % = 4
	24 % – 0 % = 5

Témy 5.ročník

Človek v premenách času a priestoru

Človek a komunikácia

Požiadavky na výstup

Výkonový a obsahový štandard je v súlade so vzdelávacími štandardami dejepisu pre 2. stupeň ZŠ – 5. ročník, str. 7 – 8.

Finančná gramotnosť

Témy: Práca – trest alebo radosť, Obchod a peniaze, Euromena

Učebné zdroje

Učebnica Tomková, M. – Miháliková, M.: Dejepis pre 5. ročník základných škôl, SPN–Mladé letá, Bratislava 2009, Odborná a metodická literatúra, historické filmy, edukačné DVD, prezentácie v PowerPointe, internet.

Témy 6. ročník

História a pravek

Obrazy pravekého sveta

Obrazy starovekého sveta

Obrazy stredovekého sveta

Požiadavky na výstup

Výkonový a obsahový štandard je v súlade so vzdelávacími štandardami dejepisu pre 2. stupeň ZŠ – 6. ročník, str. 8 – 10.

Disponibilnú hodinu využijeme na bližšie poznanie historických súvislostí pre dané tri obdobia ľudských dejín, ktoré sú rozoberané v šiestom ročníku základnej školy.

Finančná gramotnosť

Témy: Stredoveké mestá

Učebné zdroje

Učebnica Krasnovský, B. - Tonková, M. – Miháliková, M.: Dejepis pre 6. ročník základných škôl, SPN–Mladé letá, Bratislava 2011, Odborná a metodická literatúra, historické a dokumentárne filmy, edukačné DVD, prezentácie v PowerPointe, internet.

Témy 7. ročník

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Slováci v Uhorskom kráľovstve

Obrazy novovekého sveta

Habsburská monarchia na prahu novoveku

Požiadavky na výstup

Výkonový a obsahový štandard je v súlade so vzdelávacími štandardami dejepisu pre 2. stupeň ZŠ – 7. ročník, str. 10 – 12.

Finančná gramotnosť

Témy: Zámorské objavy, Dôsledky zámorských objavov

Učebné zdroje

Učebnica Krasnovský, B. - Tonková, M. – Miháliková, M.: Dejepis pre 7. ročník základných škôl, SPN–Mladé letá, Bratislava, Odborná a metodická literatúra, historické a dokumentárne filmy, edukačné DVD, prezentácie v PowerPointe, internet.

Témy 8. ročník

Zrod modernej doby

Moderný slovenský národ

Požiadavky na výstup

Výkonový a obsahový štandard je v súlade so vzdelávacími štandardami dejepisu pre 2. stupeň ZŠ – 8. ročník, str. 12 – 13.

Finančná gramotnosť

Témy: Slovenské vysťahovalectvo

Učebné zdroje

Učebnica Krasnovský, B. - Tonková, M. – Miháliková, M.: Dejepis pre 8. ročník základných škôl, SPN–Mladé letá, Bratislava, Odborná a metodická literatúra, historické a dokumentárne filmy, edukačné DVD, prezentácie v PowerPointe, internet.

Témy 9.ročník

Obrazy prvej svetovej vojny
Európa v medzivojnovom období
Československo v medzivojnovom období
Obrazy druhej svetovej vojny
Slovenský štát
Rozdelený svet
Československo za železnou oponou
Slovensko po roku 1989

Požiadavky na výstup

Výkonový a obsahový štandard je v súlade so vzdelávacími štandardami dejepisu pre 2. stupeň ZŠ – 9. ročník, str. 14 – 17.

Finančná gramotnosť

Témy: Zlaté dvadsiate roky?

Učebné zdroje

Učebnica Krasnovský, B. - Tonková, M. – Miháliková, M.: Dejepis pre 9. ročník základných škôl, SPN–Mladé letá, Bratislava, Odborná a metodická literatúra, historické a dokumentárne filmy, edukačné DVD, prezentácie v PowerPointe, internet.